

Tulevaisuustaulukotyöskentely¹

- työkalu verkoston toiminnan kehittämiseen

Tulevaisuustaulukko (ACTVOD-menetelmä) on työkalu, jolla voidaan luoda vaihtoehtoisia tulevaisuudenkuvia verkostoituvien toimintamallien jäsentämiseen ja kehittämiseen. Malli perustuu systeemiajatteluun ja se on saanut nimensä taulukon muuttujien mukaan:

A = actors	kaikki aikuiskoulutuksen Toimijat (=alueen verkoston määrittelyä)
C = customers	Asiakkaat ja asiakkuudet
T = transformation	Toiminnot ja prosessit (= mitä on tarkoitus tehdä, konkreettisesti)
V = values	Arvot , jotka liittyvät toimintaan
O = obstacles	tekijät, jotka ovat esteinä , haittaamassa tai jarruttamassa tavoitteiden ja päämäärien saavuttamista/ toteuttamista
D = drivers	tekijät, jotka vievät eteenpäin ja auttavat toimijoita saavuttamaan päämäärät

Työskentelyn aluksi valitaan² yhteiseen tarkasteluun merkittäväksi koettu asia, jonka vaihtoehtoisia linjoja avataan/ puretaan ACTVOD-jäsennyksen avulla (vaihe 1.). Kun avaaminen on tehty, voidaan tulevaisuuden tiloista rakentaa useita toimijalähtöisiä tai asiakaslähtöisiä polkuja, jotka yhdessä rakentavat tulevaisuuskuvaa asiakaslähtöisen aikuiskoulutuksen kokonaisuudesta.

Syntyneet polut kuvataan ja kirjataan tarinoiksi (vaihe 2.) ja kullekin tarinalle laaditaan visiolauseke (vaihe 3.), toimenpiteet, ensimmäinen askel sekä toimenpiteisiin liittyvät roolit ja aikataulut.

¹ Hietanen 2009 http://ffrc.utu.fi/julkaisut/tutu-sarja/Tutu_2009-3.pdf (menetelmän esittely)

² Valittavaa aihetta voidaan kartoittaa tai etsiä erilaisin menetelmin, esim. mind mapin avulla. Tässä näkökulmat on valittu alueellisten Opin ovi – hankkeiden aikuisohjauksen verkostoitumisen ja toimintamallien kehittämisen konteksteista.

Vaihe 1: Tarkasteltava asia: _____

Toimijat							
Asiakkaat/ asiakkuudet							
Toiminnot/ prosessit							
Arvot							
Esteinä olevat tekijät³							
Eteenpäin vievät voimat							

³ Esteitä tunnustetaan usein joko/tai -asetelmallisesti. Siksi on hyvä kiinnittää huomiota moniulotteiseen tarkasteluun myös esteiden tunnistamisessa ja käsittelyssä: pienet organisaatiot ja eri ammattiryhmien edustajat saattavat pelätä identiteettinsä ja vaikutusvaltansa menettämistä omiin asioihin. Kun on kyse verkostomaisen toimintamallin luomisesta, taloudelliset realiteetit saattavat jäädä toissijaisiksi tai nousta hallitsevaan asemaan. Esteitä on syytä tunnustaa realistisesti, sillä tavoitteena on toimiva verkosto ja asiakaslähtöiset, joustavat aikuisohjauksen palvelut.

Vaihe 2: Tulevaisuustaulukon muodostamien tarinapolkujen pohjalta hahmottuvat tarinat (1-n)

Tarina polusta 1:

Tarina polusta 2:

Vaihe 3: Kuvataan tavoiteltavat tulevaisuuskuvat (1-n)

Valituista poluista (= tulevaisuuskuvista) työstetään visiolauseke, toimenpiteet, ensimmäinen askel kohti toteumista ja eri organisaatioiden tai toimijoiden roolit.

Visiolauseke

Toimenpiteet

Ensimmäinen askel

Toimenpiteisiin liittyvät roolit ja vastuut

Toimenpiteisiin liittyvät aikataulut
